TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2019. gada 12. septembrī*

Apelācija – Vide – Ģenētiski modificēti produkti – Komisijas lēmums, ar kuru ir atļauts laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētas sojas pupas MON 87701 x MON 89788 – Regula (EK) Nr. 1367/2006 – 10. panta 1. punkts – Piemērojot noteikumus par sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā saistībā ar vides jautājumiem iesniegts pieprasījums veikt lēmuma iekšēju pārskatīšanu – Pieteikuma noraidīšana

Lietā C-82/17 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2017. gada 14. februārī iesniedza

TestBioTech eV, Minhene (Vācija),

European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility eV, Braunšveiga (Vācija),

Sambucus eV, Falde [*Vahlde*] (Vācija),

ko pārstāv *K. Smith*, *QC*, un *J. Stevenson*, *barrister*,

prasītājas,

pārējās lietas dalībnieces:

Eiropas Komisija, ko pārstāv *L. Flynn* un *G. Gattinara*, kā arī *C. Valero*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Monsanto Europe, Antverpene (Beļģija),

Monsanto Company, Vilmingtona, Delavēra (ASV),

ko sākotnēji pārstāvēja *M. Pittie* un vēlāk – *P. Honoré* un *A. Helfer*, advokāti,

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste,

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*),

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē,

* Tiesvedības valoda – angļu.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: ceturtās palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), M. Safjans [*M. Safjan*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 27. jūnija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2018. gada 17. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu apelācijas sūdzību *TestBioTech eV*, *European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility eV* un *Sambucus eV* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2016. gada 15. decembra spriedumu *TestBioTech* u.c./Komisija (T-177/13, nav publicēts, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2016:736), ar kuru Vispārējā tiesa noraidīja to prasību atcelt Komisijas lēmumu (2013. gada 8. janvāris) iekšēji pārskatīt Komisijas Īstenošanas lēmumu 2012/347/ES (2012. gada 28. jūnijs), ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1829/2003 atļauj laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētas sojas pupas MON 87701 x MON 89788 (MON-877Ø1-2 x MON-89788-1), sastāv vai ir ražoti no tām (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK) Nr. 1829/2003

2 Atbilstoši Eiropas Parlamenta un padomes Regulas (EK) Nr. 1829/2003 (2003. gada 22. septembris) par ģenētiski modificētu pārtiku un barību (OV 2003, L 268, 1. lpp.) 6. apsvērumam, "kaut gan līdzvērtīgums būtībā ir pamats ģenētiski modificētas pārtikas drošības novērtēšanas procedūrai, pats par sevi tas nav drošības novērtējums".

3 Regulas Nr. 1829/2003 5. panta 8. punktā un 17. panta 8. punktā ir paredzēts, ka pirms šīs regulas piemērošanas dienas Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) publicē sīki izstrādātas metodiskās norādes, lai palīdzētu pieteikuma iesniedzējam sagatavot un noformēt pieteikumu atļaujai laist tirgū ĢMO attiecīgi izmantošanai cilvēku pārtikā un dzīvnieku barībā.

4 Atbilstoši šīs regulas 5. panta 3. punkta f) apakšpunktam ikvienam pieteikumam atļaut laist tirgū ĢMO ir jāietver "vai nu analīz[e], kas ietver atbilstošu informāciju un datus, kas pierāda, ka attiecīgās pārtikas īpašības neatšķiras no tās tradicionālā aizstājēja īpašībām, ievērojot šādu īpašību dabisko variāciju pieņemtos limitus un 13. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktos kritērijus, vai priekšlikum[s] pārtikas marķējumam saskaņā ar 13. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 3. punktu".

5 Minētās regulas 16. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir formulēts šādi:

"Barība, kas minēta 15. panta 1. punktā, nedrīkst:

a) nelabvēlīgi ietekmēt cilvēku veselību, dzīvnieku veselību vai vidi."

Regula (EK) Nr. 1367/2006

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1367/2006 (2006. gada 6. septembris) par to, kā [Eiropas] Kopienas iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (OV 2006, L 264, 13. lpp.), 11., 18., 19. un 21. apsvērumā ir noteikts:

"11) Būtu jānodrošina iespēja iekšēji pārskatīt individuāl[a] rakstura administratīvus aktus, ja tie uzliek juridiskas saistības un tiem ir ārēja ietekme. [..]

[..]

18) Ar Orhūsas Konvencijas 9. panta 3. punktu paredzēta pieeja tiesas procedūrām vai citām pārskatīšanas procedūrām, lai apstrīdētu fizisku personu vai valsts iestāžu darbību vai bezdarbību, pārkāpjot tiesību aktus vides jomā. Noteikumiem par pieeju tiesvedībai jābūt saskaņā ar Līgumu. Šajā sakarā ir lietderīgi, ka šī regula attiecas tikai uz valsts iestāžu darbību vai bezdarbību.

19) Lai nodrošinātu pietiekamus un efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, tostarp tādus, ko saskaņā ar attiecīgiem Līguma noteikumiem var izmantot Eiropas [Savienības] Tiesā, ir lietderīgi [Savienības] iestādei vai struktūrai, kas pieņēmusi apstrīdamo aktu vai kas iespējamas administratīvas bezdarbības gadījumā nav pieņēmusi kādu aktu, dot iespēju atkārtoti izskatīt iepriekš pieņemto lēmumu vai – bezdarbības gadījumā – pieņemt aktu.

[..]

21) Ja iepriekšēji pieprasījumi veikt iekšēju pārskatīšanu nav bijuši sekmīgi, attiecīgajai nevalstiskai organizācijai vajadzētu būt tiesīgai ierosināt tiesvedību Tiesā saskaņā ar attiecīgiem Līguma noteikumiem."

7 Saskaņā ar Regulas Nr. 1367/2006 2. panta 1. punkta g) apakšpunktu šajā regulā ar "administratīvu aktu" ir jāsaprot jebkurš Savienības iestādes vai struktūras veikts pasākums, kam ir individuāls raksturs, ko veic saskaņā ar tiesību aktiem vides jomā, kas ir juridiski saistošs un kam ir ārēja ietekme.

8 Šīs regulas 10. pantā "Pieprasījums veikt administratīvu aktu iekšēju pārskatīšanu" ir paredzēts:

"1. Jebkura nevalstiska organizācija, kas atbilst 11. punktā noteiktajiem kritērijiem, ir tiesīga [Savienības] iestādei vai struktūrai, kas saskaņā ar tiesību aktiem vides jomā ir pieņēmusi administratīvu aktu vai – ja ir konstatēta iespējama administratīva bezdarbība – kam būtu bijis jāpieņem šāds akts, iesniegt pieprasījumu veikt iekšēju pārskatīšanu.

Šāds pieprasījums jāiesniedz rakstiski un termiņā, kas nepārsniedz sešas nedēļas pēc administratīvā akta pieņemšanas, paziņošanas vai publicēšanas, atkarībā no tā, kura ir vēlākā, vai – ja ir konstatēta iespējama administratīva bezdarbība – sešas nedēļas pēc dienas, kad administratīvais akts bija vajadzīgs. Tajā norāda pārskatīšanas pamatojumu.

2. Šā panta 1. punktā minētā [Savienības] iestāde vai struktūra izskata jebkuru šādu pieprasījumu, ja vien tas nav klaji nepamatots. [Savienības] iestāde vai struktūra sniedz pamatojumu rakstiskā atbildē, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā divpadsmit nedēļas pēc pieprasījuma saņemšanas.

3. Ja neatkarīgi no pienācīgas rūpības attiecīgā [Savienības] iestāde vai struktūra nevar veikt darbības saskaņā ar 2. punktu, tā cik drīz vien iespējams un vēlākais tajā punktā minētajā laikposmā informē nevalstisku organizāciju, kas iesniedza pieprasījumu, par savas kavēšanās iemesliem un par to, kad tā paredz veikt darbības.

Jebkurā gadījumā [Savienības] iestāde vai struktūra veic darbības astoņpadsmit nedēļās no pieprasījuma saņemšanas."

9 Minētās regulas 12. pantā "Griešanās Tiesā" ir paredzēts:

"1. Nevalstiska organizācija, kas saskaņā ar 10. pantu ir iesniegusi pieprasījumu veikt iekšēju pārskatīšanu, var celt prasību Tiesā atbilstīgi attiecīgiem Līguma noteikumiem.

2. Ja [Savienības] iestāde vai struktūra nedarbojas saskaņā ar 10. panta 2. vai 3. punktu, nevalstiska organizācija var celt prasību Tiesā atbilstīgi attiecīgiem Līguma noteikumiem."

Tiesvedības priekšvēsture

10 Pirmā apelācijas sūdzības iesniedzēja *TestBioTech* ir Vācijā reģistrēta bezpeļņas organizācija, kuras darbības joma ir veicināt neatkarīgu pētniecību un sabiedriskas debates par biotehnoloģiju radītajām sekām. Otrā apelācijas iesniedzēja *European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility* ir Vācijā reģistrēta bezpeļņas organizācija, kuras mērķis ir zinātnes un pētniecības attīstība nolūkā aizsargāt vidi, bioloģisko daudzveidību un cilvēka veselību pret jauno tehnoloģiju un to izstrādājumu negatīvo ietekmi. Trešā apelācijas sūdzības iesniedzēja *Sambucus* ir Vācijā reģistrēta bezpeļņas vides organizācija, kuras darbības joma ir saistīta ar kultūras pasākumiem.

11 2009. gada 14. augustā *Monsanto Europe* Nīderlandes kompetentajā iestādē saskaņā ar Regulu Nr. 1829/2003 iesniedza pieteikumu, lai laistu tirgū pārtiku, pārtikas sastāvdaļas un dzīvnieku barību, kas satur sojas pupas MON 87701 x MON 89788 (turpmāk tekstā – "modificētās sojas pupas"), sastāv no šīm modificētajām sojas pupām vai ir ražoti no tām. Pieteikums attiecās arī uz tādu produktu laišanu tirgū, kas satur modificētās sojas pupas vai sastāv no tām, bet kas nav pārtika un dzīvnieku barība un kas ir paredzēta tādiem pašiem lietošanas veidiem kā jebkura cita veida soja, izņemot audzēšanu.

12 Modificētās sojas pupas ir hibrīdprodukts. Tas ir izveidots ar tradicionālām reproducēšanas metodēm, kas tiek izmantotas mātesauga un tēvauga – sojas MON 87701 un sojas MON 89799 (turpmāk tekstā – "mātesaugs un tēvaugs") – ģenētisko materiālu kombinēšanai. Mātesaugs un tēvaugs paši ir ģenētiski modificēti. Tiktāl, ciktāl tiek kombinēti mātesauga un tēvauga modificētie gēni, hibrīdprodukts tiek dēvēts par "transformācijas gadījumu".

13 2012. gada 15. februārī *EFSA* saskaņā ar Regulu Nr. 1829/2003 sniedza visaptverošu atzinumu, kurā tā secināja, ka modificētās sojas pupas atbilst šīs regulas nosacījumiem to laišanai tirgū.

14 Ar Komisijas Īstenošanas lēmumu 2012/347/ES (2012. gada 28. jūnijs) (OV 2012, L 171, 13. lpp.; turpmāk tekstā – "lēmums piešķirt atļauju"), kas ir atgādināts šī sprieduma 1. punktā, Eiropas Komisija ar noteiktiem nosacījumiem piešķīra atļaujas [laist tirgū]:

– pārtikai un pārtikas sastāvdaļām, kas satur modificētas sojas pupas, sastāv vai ir ražotas no tām;

– barībai, kas satur modificētas sojas pupas, sastāv vai ir ražota no tām.

– produktiem, kas nav pārtika vai barība un kas "satur" modificētas sojas pupas vai sastāv no tām, un kas paredzēti tādai pašai izmantošanai kā jebkuras cita veida sojas pupas, izņemot audzēšanu.

15 Ar 2012. gada 6. augusta vēstuli katra no apelācijas sūdzības iesniedzējām pieprasīja Komisijai atbilstoši Regulas Nr. 1367/2006 10. pantam veikt lēmuma piešķirt atļauju iekšēju pārskatīšanu. Apelācijas sūdzības iesniedzējas cita starpā uzskatīja, ka novērtējums, atbilstoši kuram ir atzīts, ka modificētās sojas pupas būtībā ir līdzvērtīgas to ģenētiski nemodificētajam komparatoram, ir kļūdains, ka nav ņemta vērā sinerģiskā vai kombinatīvā iedarbība, ka nav pienācīgi novērtēti imunoloģiskie riski un ka nav pieprasīta nekāda pārbaude par ietekmi uz veselību.

16 Ar apstrīdēto lēmumu Komisija informēja pirmo apelācijas sūdzības iesniedzēju, ka tā nav apmierinājusi nevienu no izvirzītajiem juridiskajiem un zinātniskajiem apsvērumiem, kas izvirzīti pieprasījuma veikt lēmuma piešķirt atļauju iekšēju pārskatīšanu pamatojumam. Tādējādi Komisijas uzskatīja, ka lēmums piešķirt atļauju ir Regulas Nr. 1829/2003 prasībām atbilstošs.

17 Tajā pašā dienā Komisija otrajai un trešajai apelācijas sūdzības iesniedzējai paziņoja lēmumus, kuri būtībā bija identiski tam, kas nosūtīts pirmajai apelācijas sūdzības iesniedzējai.

Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

18 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2013. gada 18. martā, apelācijas sūdzības iesniedzējas cēla prasību, lūdzot atcelt apstrīdēto lēmumu.

19 Komisija, *EFSA*, kā arī *Monsanto Europe* un *Monsanto Company* (turpmāk tekstā – "Monsanto") apgalvoja, ka šī prasība ir daļēji acīmredzami nepieņemama un daļēji nepamatota. Apvienotā Karaliste apgalvoja, ka šī prasība ir pilnībā noraidāma.

20 Savas prasības pamatošanai apelācijas sūdzības iesniedzējas bija izvirzījušas četrus pamatus, norādot, pirmkārt, uz būtiska līdzvērtīguma starp modificētajām sojas pupām un nemodificētajām sojas pupām trūkumu; otrkārt, to, ka nav izvērtēta sinerģiskā vai kombinatīvā iedarbība un toksiskums; treškārt, to, ka nav veikts izsmeļošs imunoloģisko risku novērtējums, un, ceturtkārt, to, ka nav paredzēta modificētās sojas pupas saturošo produktu patēriņa pārbaude pēc tirdzniecības atļaujas piešķiršanas procedūras.

21 Vispārējā tiesa vairākus pirmās apelācijas sūdzības iesniedzējas savā prasībā atcelt tiesību aktu izteiktos iebildumus vai argumentus atzina par nepieņemamiem, tostarp tādēļ, ka tie neesot bijuši ietverti pieprasījumā veikt iekšēju pārskatīšanu, ko tā bija iesniegusi, vai ka tie neesot ne atbilstoši, ne saprotami.

22 Vispirms pārsūdzētā sprieduma 66. punktā Vispārējā tiesa uzsvēra, ka pieprasījumā veikt administratīva akta iekšēju pārskatīšanu Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punkta izpratnē ir jānorāda akts, uz kuru tas attiecas, un jāprecizē pārskatīšanas iemesli. Lai precizētu šos iemeslus prasītajā veidā, pieprasījuma iesniedzējam esot jānorāda faktiskie elementi vai juridiskie argumenti, kas rada ticamas šaubas saistībā ar Savienības iestādes vai struktūras vērtējumu minētajā tiesību aktā. Tādējādi trešajai personai, kura apstrīd atļauju laist tirgū, būtu jāiesniedz būtiski pierādījumi, kuri būtu pamats nopietnām šaubām par minētās atļaujas piešķiršanas tiesiskumu.

23 Runājot par *EFSA* publicēto pamatnostādņu juridisko spēku, pārsūdzētā sprieduma 118. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka "*EFSA* pamatnostādņu dokumenti nevar būt Komisijai saistoši, tai veicot pārbaudi vai pārskatīšanu, lai gan noteikti ir iespējams, ka tā izvēlēsies šīs pamatnostādnes piemērot kā tajā iesniegto lietu novērtējuma sistēmu".

24 Turpinājumā pārsūdzētā sprieduma 229. un 231. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka, ņemot vērā *EFSA* veiktos vērtējumus attiecībā uz attiecīgā produkta toksiskumu, pirmās apelācijas sūdzības iesniedzējas arguments, saskaņā ar kuru Komisija, lai neveiktu "pienācīgu toksikoloģisko novērtējumu", nevarot aizbildināties ar konstatējumu, ka salikums ir būtiski līdzvērtīgs, neļauj secināt, ka apstrīdētajā lēmumā ir pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā.

25 Visbeidzot, runājot par apgalvoto atbilstoša modificēto sojas pupu toksiskuma novērtējuma neesamību saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 396/2005 (2005. gada 23. februāris), ar ko paredz maksimāli pieļaujamos pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK (OV 2005, L 70, 1. lpp.), Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 233. punktā konstatēja, "ka izmēģinājumi un pielāgojumi maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu modificētajās sojas pupās noteikšanai saskaņā ar Regulas Nr. 396/2005 noteikumiem, lai ņemtu vērā pret glifosātu vai herbicīdu noturīgas sojas pupas, būtu jāveic novērtējuma ietvaros atbilstoši minētajai regulai, nevis Regulas Nr. 1829/2003 ietvaros".

26 Vispārējā tiesa prasību, ciktāl tā attiecās uz apstrīdēto lēmumu, noraidīja daļēji kā neefektīvu, daļēji kā nepieņemamu un pārējā daļā kā nepamatotu. Tiktāl, ciktāl tajā celtā prasība bija uzskatāma par tādu, ka tā attiecās arī uz diviem lēmumiem, kuri bija adresēti attiecīgi *European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility* un *Sambucus*, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka, tā kā šie lēmumi ir identiski apstrīdētajam lēmumam, izvirzītie pamati katrā ziņā ir jānoraida to pašu iemeslu dēļ, kuri ir prasības, ciktāl tā attiecās uz apstrīdēto lēmumu, noraidīšanas pamatā.

Lietas dalībnieku prasījumi apelācijas tiesvedībā

27 Apelācijas sūdzības iesniedzēju prasījumi Tiesai ir šādi:

– atcelt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. un 2. punktu;

– pasludināt spriedumu, ar kuru tiek atcelts Komisijas lēmumus, kā tas bija lūgts Vispārējā tiesā, vai, pakārtoti, nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai pilnīgai tās izskatīšanai no jauna;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un

– noteikt jebkādus citus pasākumus, ko Tiesa uzskatītu par vajadzīgiem.

28 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

– apelācijas sūdzību noraidīt un

– piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

29 *Monsanto* prasījumi Tiesai ir šādi:

– apelācijas sūdzību noraidīt un

– piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

30 Savas apelācijas sūdzības pamatojumā apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirza piecus pamatus par kļūdām tiesību piemērošanā, kuras Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, atzīstot par nepieņemamām, neefektīvām vai nepamatotām noteiktas prasības atcelt tiesību aktu daļas, tādējādi uzlikdama tām

neizpildāmu pierādīšanas pienākumu, neatzīstot, ka *EFSA* publicētās pamatnostādnes atbilstoši tās tiesiskajiem pienākumiem bija radījušas leģitīmas cerības, ka tās tiks ievērotas, nosakot, ka nav jāievēro Regulā Nr. 1829/2003 paredzētā divu posmu drošības novērtēšanas procedūra, un, visbeidzot, pamatojoties uz Regulu Nr. 396/2005, lai noraidītu atsevišķas apelācijas sūdzības iesniedzēju to iebildumu elementus, kas izriet no fakta, ka Komisija kļūdaini neesot pieprasījusi veikt pilnīgu strīdīgās sojas iespējamā toksiskuma novērtējumu un pārbaudījusi strīdīgās sojas ietekmi pēc atļaujas laist tirgū izsniegšanas.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

31 Ar savu pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini esot uzskatījusi, ka vairāki to argumenti, pierādījumi vai dokumenti nav pieņemami, jo tie neesot bijuši ietverti pieprasījumos veikt pārskatīšanu vai arī tie neesot tikuši iesniegti kopā ar minētajiem pieprasījumiem.

32 Apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka pieprasījumu veikt pārskatīšanu atbilstoši Regulas Nr. 1367/2006 10. pantam mērķis ir ļaut kompetentajai Savienības iestādei, izskatāmajā lietā Komisijai kopā ar *EFSA*, pārskatīt lēmumu, kuru tā ir pieņēmusi agrāk, un noskaidrot, vai lēmumpieņemšanas process, kura rezultātā ir pieņemts šis lēmums, atbilst vides tiesībām.

33 Apelācijas sūdzības iesniedzēju ieskatā, lai gan saskaņā ar šo tiesību normu nevalstiskām organizācijām (turpmāk tekstā – "NVO"), kas iesniedz pieprasījumus veikt pārskatīšanu, ir jāprecizē pārskatīšanas iemesli, šīm NVO nebūtu jāaizstāj attiecīgā iestāde, lai detalizēti izklāstītu pārskatīšanas rezultātu, kas būtu jāpanāk iestādei. Tāpat, ja NVO celtu prasību tiesā pret lēmumu, kurš pieņemts saistībā ar pieprasījumu veikt pārskatīšanu, tām būtu jādod tiesības izklāstīt iemeslus, uz kuriem tās atsaucas savos pieprasījumos veikt pārskatīšanu, vai pievienot papildu informāciju un pierādījumus šo iemeslu atbalstam, lai parādītu, ko kompetentā iestāde būtu noteikusi vai kas tai būtu bijis jāņem vērā, ja tā būtu izmantojusi šo pieprasījumu veikt pārskatīšanu. Pārāk šaura tās prasības interpretācija, saskaņā ar kuru pieprasījuma iesniedzējam ir jānorāda iemesli, uz kuru pamata tas prasa pārskatīšanu, būtu pretrunā Regulas Nr. 1367/2006 priekšmetam un mērķim, kas esot ļaut vērsties tiesā saistībā ar jautājumiem vides jomā.

34 Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka, tā kā Vispārējā tiesa kļūdaini esot interpretējusi un piemērojusi Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punktu, būtu jāapšauba šīs tiesas veiktais vērtējums saistībā ar nepieņemamību, kas ietverts pārsūdzētā sprieduma 65.–70., 125., 126., 136., 137., 199., 262.–264., 266. un 267. punktā.

35 Apelācijas sūdzības iesniedzējas turklāt pakārtoti izvirza piecus iebildumus. Šajā ziņā tās apgalvo, ka Vispārējā tiesa, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 140.–142. un 201. punktā atsakoties ņemt vērā viņu prasības pieteikumam pievienotās tabulas, kurās bija to pierādījumu saraksts, kas pamatoja skaidri izklāstītos tiesiskos jautājumus, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Otrkārt, tādu pašu kļūdu tā esot pieļāvusi, minētā sprieduma 143.–147. punktā uzskatot, ka Komisijai pārmestā pienākumu neizpilde loģiski un saprotami neizrietēja no šī prasības pieteikuma. Treškārt, būtisku kļūdu tiesību piemērošanā Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, minētā sprieduma 234. punktā uzskatīdama, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas attiecībā uz to trīs sūdzībām, kurās tās apgalvoja strīdīgās sojas toksiskuma pietiekama novērtējuma neesamību, esot apstrīdējušas *EFSA* pieļauto pienākumu neizpildi, nevis Komisijas lēmumus. Ceturtkārt, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, jo tā neesot skaidri pamatojusi tā paša sprieduma 278.–280. punktā veikto vērtējumu saistībā ar trešā pamata trešo daļu, it īpaši, tai kā nepamatotus noraidot argumentus, jo šo argumentu pamatojumam izvirzītie pierādījumi neattiecoties uz apstrīdētā lēmuma daļu, kura tika apstrīdēta [šī trešā pamata trešās] daļas ietvaros, un

tie neesot numurēti un sagrupēti vienādi kā prasības pieteikumā pirmajā instancē, tā pieprasījumā veikt pārskatīšanu. Piektkārt un visbeidzot, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 292. un 293. punktā uzskatīdama, ka pirmās apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniegtie argumenti, ņemot vērā jomas sarežģītību, neesot pietiekami precīzi.

36 Komisija un *Monsanto* uzskata, ka pirmais pamats ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

37 Jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punktu jebkura NVO, kas atbilst šīs regulas 11. pantā noteiktajiem kritērijiem, iesniedzot motivētu pieteikumu, ir tiesīga Savienības iestādei vai struktūrai, kas saskaņā ar tiesību aktiem vides jomā ir pieņēmusi administratīvu aktu, iesniegt pieprasījumu veikt iekšēju pārskatīšanu. Ja attiecīgā administratīvā akta mērķis, kā tas ir šajā gadījumā, attiecas uz atļauju laist tirgū produktus, kas satur ģenētiski modificētas sojas pupas, kuri ir precizēti šī sprieduma 14. punktā, pieprasījuma veikt pārskatīšanu priekšmets, piemērojot šo tiesību normu, attiecas uz šādas atļaujas atkārtotu izvērtēšanu.

38 Tātad pieprasījums veikt administratīva akta iekšēju pārskatīšanu ir vērsts uz to, lai konstatētu apgalvoto prettiesiskumu vai attiecīgā akta pamatotības neesamību. Pēc tam prasītājs pret lēmumu, ar kuru kā nepamatots noraidīts pieprasījums veikt iekšēju pārskatīšanu, saskaņā ar Regulas Nr. 1367/2006 12. pantu, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 10. pantu, var vērsties Savienības tiesā, ceļot prasību sakarā ar kompetences trūkumu, būtisku procesuālu pārkāpumu, Līgumu vai jebkuru tiesību normu, kas saistītas ar to piemērošanu, pārkāpumu vai pilnvaru nepareizu izmantošanu.

39 Šādas prasības pamatā nevar būt jauns pamatojums vai pierādījumi, kas nav iekļauti pieprasījumā veikt pārskatīšanu, jo pretējā gadījumā tiktu atņemta prasības par šāda pieprasījuma pamatojumu, kas ir ietverta Regulas Nr. 1367/2006 10. panta 1. punktā, lietderīgā iedarbība un tiktu grozīts ar šo pieprasījumu uzsāktās procedūras priekšmets.

40 No tā izriet, ka, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 69. punktā konstatēja, pirmkārt, ka pirmajai apelācijas sūdzības iesniedzējai nebija liegts savā prasībā pirmajā instancē norādīt visus pamatus, kas saistīti ar Komisijas kompetences neesamību attiecībā uz apstrīdētā lēmuma pieņemšanu, jebkuru būtisku formas prasību pārkāpumu, jebkuru Līgumu vai jebkura tiesību akta saistībā ar to piemērošanu pārkāpumu vai pilnvaru nepareizu izmantošanu, pieņemot minēto tiesību aktu, un, otrkārt, ka Komisijai nebija jāpārbauda citi pamati kā vien tie, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja bija norādījusi, iesniedzot savu pieprasījumu veikt lēmuma piešķirt atļauju iekšēju pārskatīšanu, lai noteiktu, vai šāds pieprasījums rada būtiskas šaubas par minētās atļaujas piešķiršanas tiesiskumu.

41 Attiecībā uz kļūdām tiesību piemērošanā, kuras esot pieļautas pārsūdzētā sprieduma 125., 126., 136., 137., 199., 262.–264., 266. un 267. punktā, jo Vispārējā tiesa ir atteikusies lemt par pamatojumu vai pierādījumiem, kas nebija izklāstīti pieprasījumā veikt iekšēju pārskatīšanu, ņemot vērā šī sprieduma 39. un 40. punktu, šajā ziņā pamats ir jānoraida.

42 Attiecībā uz pieciem pakārtotiem iebildumiem, kas apkopoti šī sprieduma 35. punktā un ar kuriem apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa, atzīstot noteiktus argumentus par nepieņemamiem, neefektīviem vai nepamatotiem, ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, ir jāatgādina, ka no LESD 256. panta, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas, kā arī Tiesas Reglamenta 169. panta 2. punkta izriet, ka apelācijas sūdzībā precīzi ir jānorāda tā nolēmuma apstrīdētās daļas, kura atcelšana tiek pieprasīta, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti izvirzīti šī lūguma atbalstam. Tādējādi šīm prasībām neatbilst un ir jāatzīst par nepieņemamu pamats, kura argumentācija nav pietiekami skaidra un precīza, lai Tiesa varētu veikt tiesiskuma pārbaudi, it īpaši tādēļ, ka būtiskie elementi, uz kuriem ir balstīts pamats, pietiekami loģiski un saprotami neizriet no šīs

apelācijas sūdzības teksta, kas šajā ziņā ir formulēts neskaidri un divdomīgi (skat. it īpaši rīkojumu, 2015. gada 3. decembris, *Verband der Kölnisch-Wasser Hersteller*/ITSB, C-29/15 P, nav publicēts, EU:C:2015:799, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Pirmais pakārtotais iebildums attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 140.–142., kā arī 201. punktu, kuru redakcija ir šāda:

"140 Pirmkārt, ciktāl pirmā prasītāja šajā kontekstā atsaucas uz prasības pieteikuma I pielikumā ar nosaukumu "Tabula par ģenētiski modificētu augu apsmidzināšanas ar herbicīdiem uz glifosāta bāzes ietekmi" uzskaitīto literatūru, ir jāatgādina, ka šajā gadījumā pirmā apelācijas sūdzības iesniedzēja vienīgi vispārīgi apgalvo, ka ir identificētas atšķirības starp modificētām sojas pupām, ar tām salīdzināmo produktu un atsauces vielām un ka minētajai zinātniskajai literatūrai ir ļoti liela nozīme, jo tā ļauj saprast, ka atbilstošs apsmidzināšanas iedarbības pētījums varētu atklāt papildu un nozīmīgas atšķirības.

141 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. pantu un Vispārējās tiesas 1991. gada 2. maija Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktu prasības pieteikumā ir jānorāda strīda priekšmets un kopsavilkums par izvirzītajiem pamatiem. Šai norādei ir jābūt pietiekami skaidrai un precīzai, lai ļautu atbildētājam sagatavot savu aizstāvību un vajadzības gadījumā Vispārējai tiesai lemt par prasību, nepieprasot citu papildu informāciju. Lai prasība būtu pieņemama, pamata faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ar kuriem prasība pamatota, jāizriet – vismaz kopsavilkuma veidā un tomēr saskaņoti un saprotami – no paša prasības pieteikuma teksta. Kaut arī atsevišķos jautājumos prasības pieteikuma tekstu var pamatot un papildināt, atsaucoties uz konkrētiem tam pievienoto dokumentu fragmentiem, vispārēja atsauce uz citiem dokumentiem, pat ja tie ir pievienoti prasības pieteikumam, nevar atsvērt būtisku juridisko argumentu neesamību, kam atbilstoši iepriekš minētajām normām ir jābūt ietvertiem prasības pieteikumā. Pielikumus var ņemt vērā vienīgi tiktāl, ciktāl tie papildina vai pamato pamatus vai argumentus, kurus prasītājas ir tieši izklāstījušas savu procesuālo dokumentu tekstā, un ciktāl ir iespējams precīzi noteikt, kādi šajos pielikumos ietvertie apstākļi pamato vai papildina minētos pamatus vai argumentus. Turklāt Vispārējai tiesai nav pienākuma pielikumos meklēt un identificēt pamatus un argumentus, ko tā varētu uzskatīt par tādiem, kuri veido prasības pamatojumu, jo pielikumi izmantojami vienīgi pierādījumu sniegšanas un tehniskos nolūkos. Šāda Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. panta un [Vispārējās tiesas] 1991. gada 2. maija Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunkta interpretācija attiecas arī uz repliku (skat. spriedumu, 2013. gada 14. marts, *Fresh Del Monte Produce*/Komisija, T-587/08, EU:T:2013:129, 268.–271. punkts un tajos minētā judikatūra).

142 Saskaņā ar šo judikatūru ir jānorāda, ka šī iebilduma formulējums neļauj Vispārējai tiesai attiecīgā gadījumā pieņemt lēmumu, nepastāvot citai informācijai iebilduma pamatojumam, un, ja pielikumus varētu izmantot, lai detalizēti izklāstītu apgalvojumu, kas prasības pieteikumā nav izteikts pietiekami skaidri un precīzi, tas būtu pretrunā principam, ka pielikumi ir izmantojami vienīgi pierādījumu sniegšanas un tehniskos nolūkos. Līdz ar to kā nepieņemama ir jānoraida argumentācija, kurā ir atsauce uz prasības pieteikuma I pielikumu, saskaņā ar kuru nav ņemta vērā plaša zinātniskā literatūra, kas pamato faktu, ka dažu herbicīdu izsmidzināšana uz ģenētiski modificētiem augiem ietekmē to sastāvu.

[..]

201 Turklāt ir jākonstatē, ka, lai gan pirmā prasītāja šī pamata ietvaros atsaucas uz literatūru, kas uzskaitīta prasības pieteikuma II pielikumā ar nosaukumu "Tabula B: zinātniskās literatūras sintēze, kurā ir atklātas daudzas auga sastāvdaļas un ķīmiskās vielas, kas var radīt sinerģisku vai kombinatīvu iedarbību ar proteīniem *Cry*/*Bt* toksīniem", tā ir vienīgi vispārīgi norādījusi, ka Komisija šo literatūru nav ņēmusi vērā. Saskaņā ar iepriekš 141. punktā minēto judikatūru šāds šī iebilduma formulējums neļauj Vispārējai tiesai attiecīgā gadījumā pieņemt lēmumu, nepastāvot

citai informācijai iebilduma pamatojumam, un, ja pielikumus varētu izmantot, lai detalizēti izklāstītu apgalvojumu, kas prasības pieteikumā nav izteikts pietiekami skaidri un precīzi, tas būtu pretrunā principam, ka pielikumi ir izmantojami vienīgi pierādījumu sniegšanas un tehniskos nolūkos. Tātad arguments, saskaņā ar kuru Komisija nav ņēmusi vērā prasības pieteikuma II pielikumā izklāstīto literatūru, ir noraidāms kā nepieņemams."

44 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas, pārkāpjot šī sprieduma 42. punktā atgādinātās prasības, pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir atteikusies ņemt vērā pierādījumus, kas ir tikuši izvirzīti, lai pamatotu viņu iebildumus, kuri ir skaidri izklāstīti to prasības pieteikumā pirmajā instancē, tomēr neidentificēdamas vienu vai vairākas kļūdas tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, tostarp interpretējot un piemērojot Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. pantu un Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktu, vai atsaucas uz to, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi faktus.

45 Šādos apstākļos pirmais pakārtoti izvirzītais iebildums ir nepieņemams.

46 Otrais pakārtotais iebildums attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 143.–147. punktu, kuri ir formulēti šādi:

"143 Otrkārt, attiecībā uz argumentu, saskaņā ar kuru Komisija esot balstījusies uz "kādu" acīmredzamu pienākuma neizpildi, kas saistīta ar *EFSA* salīdzinošās analīzes metodiku, lai pamatotu padziļinātas to atšķirību pārbaudes neveikšanu, kas varētu atklāt nejaušu seku esamību, ko radījusi attiecīgo proteīnu kombinācija, ir jānorāda, ka pirmā prasītāja nepaskaidro, uz kādu konkrētu Komisijas "pienākumu neizpildi" [apstrīdētajā] [..] lēmumā tā atsaucas. Proti, šīs daļas kontekstā tā nenorāda iemeslus, kuru dēļ tā uzskata, ka Komisijas argumentā, saskaņā ar kuru atšķirības, kas ir identificētas starp daidzeina un genisteina līmeņiem modificētajā sojā un attiecīgajā nemodificētajā produktā, saglabājās atsauces vielu skalā, ir pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā.

144 Turklāt no pirmās prasītājas argumentiem, kas izvirzīti pret [..] [apstrīdēto] lēmumu, skaidri neizriet, kādas ir statistiski būtiskās atšķirības, kas Komisijai īpaši būtu bijušas jāņem vērā vai kas saskaņā ar pirmās prasītājas teikto ir atbilstošas, lai pamatotu tās apgalvojumu par "kādu" acīmredzamu pienākumu neizpildi, kas pieļauta salīdzinošās analīzes metodikā.

145 Saskaņā ar [Vispārējās tiesas] 1991. gada 2. maija Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktu prasības pieteikumā ir jāietver strīda priekšmets un kopsavilkums par izvirzītajiem pamatiem. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šai informācijai ir jābūt pietiekami skaidrai un precīzai, lai atbildētāja puse varētu sagatavot savu aizstāvību un Vispārējā tiesa – lemt par prasību, vajadzības gadījumā iztiekot bez papildu informācijas. Lai nodrošinātu tiesisko drošību un pareizu tiesvedību un lai prasības pieteikums būtu pieņemams, pamata faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ar kuriem prasība pamatota, vismaz kopsavilkuma veidā, kas ir sagatavots saskaņoti un saprotami, ir jāizriet no paša prasības pieteikuma teksta (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2013. gada 11. janvāris, *Charron Inox* un *Almet*/Komisija un Padome, T-445/11 un T-88/12, nav publicēts, EU:T:2013:4, 57. punkts).

146 Turklāt, ņemot vērā to, ka šajā lietā izvirzītie argumenti attiecas uz ļoti tehniskiem faktiem, kā arī attiecīgās jomas sarežģītību, vispārējas atsauces un neprecīzas norādes uz citām prasības pieteikuma vai citu dokumentu daļām neatbilst iepriekš 145. punktā minētajai judikatūrai. Proti, vispārējas atsauces uz citu pamatu ietvaros izklāstītiem elementiem gadījumā nevar izslēgt, ka būtiskie faktiskie un tiesiskie apstākļi, uz kuriem balstās prasības pieteikums, ir ietverti prasības pieteikumā, tomēr ir svarīgi, lai prasītāja tos iesniegtu loģiski un saprotami. It īpaši Vispārējai tiesai nav starp visiem pamata pamatojumam izvirzītajiem elementiem jāmeklē, vai šie elementi tāpat varētu tikt izmantoti, lai pamatotu citu pamatu, un attiecīgajā gadījumā – kuri elementi varētu tikt izmantoti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 27. septembris, *Roquette Frères* /Komisija, T-322/01, EU:T:2006:267, 209. punkts).

147 Tātad, ņemot vērā, ka no prasības pieteikuma loģiski un saprotami neizriet, kādu "pienākumu neizpildi" pirmā prasītāja Komisijai ir pārmetusi, tās arguments šajā ziņā ir jānoraida kā nepieņemams."

47 Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 143.–147. punktā ietvertie apsvērumi ir kļūdaini, jo faktiskie un tiesiskie apstākļi ir skaidri izklāstīti prasības pieteikumā pirmajā instancē. Lai gan ar šajā ziņā norādīto kļūdu tiesību piemērošanā Vispārējai tiesai tiek pārmests, ka tā nav lēmusi par argumentiem, kas ir ietverti citās prasības atcelt tiesību aktu pirmā pamata daļās, ir jākonstatē, ka, ņemot vērā šī sprieduma 143.–147. punktā izklāstītos Vispārējās tiesas apsvērumus, apelācijas sūdzības iesniedzējas nav sniegušas nekādus precizējumus par šo argumentu atbilstību.

48 Līdz ar to otrais pakārtoti izvirzītais pamats ir nepieņemams.

49 Trešais pakārtoti izvirzītais iebildums attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 234. punktu, saskaņā ar kuru "tiktāl, ciktāl pirmā prasītāja uzskata, ka *EFSA* esot bijis jāizvērtē mijiedarbības un sinerģijas risks, kas var rasties saistībā ar modificētām sojas pupām, atbilstoši tās pienākumam, kas izriet no Regulas Nr. 1829/2003, ir jānorāda, ka tā nav sniegusi nevienu argumentu, kas norādītu uz jebkādu [apstrīdētā] lēmuma prettiesiskumu, – tā ir vienīgi konstatējusi *EFSA* pieļautu pienākumu neizpildi. Līdz ar to šis arguments ir uzskatāms par neefektīvu".

50 Šajā ziņā, lai gan apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā viņu argumentus attiecībā uz citiem prasības atcelt tiesību aktu otrā pamata trešās daļas iebildumiem un ka šī iemesla dēļ tā kļūdaini ir uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas vēršas pret *EFSA* pienākumu neizpildi, nevis apstrīdētā lēmuma prettiesiskumu, ir jākonstatē, ka, ņemot vērā pārsūdzētā sprieduma 234. punktā Vispārējās tiesas izklāstītos apsvērumus, apelācijas sūdzības iesniedzējas nav sniegušas nekādus precizējumus par šo argumentu atbilstību.

51 No tā izriet, ka trešais iebildums ir nepieņemams.

52 Ceturtais pakārtoti izvirzītais iebildums attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 278.–280. punktu, kuri ir formulēti šādi:

"278 Ir jānorāda, ka trešā pamata trešās daļas ietvaros izvirzītie argumenti neattiecas uz [..] [apstrīdēto] lēmumu, ciktāl tas atbilst argumentam "C1" pirmās prasītājas pieprasījumā veikt iekšēju pārskatīšanu. Runājot it īpaši par papildu pētījumiem par alergenitāti, Komisija [..] [apstrīdētajā] lēmumā nav atsaukusies uz pierādījumu pierādījuma spēku pieeju (*weight-of-evidence approach*) vai uz zinātniskām publikācijām, kuras ir izvirzījušas prasītājas.

279 Ir svarīgi norādīt, ka pirmās prasītājas saistībā ar šo daļu izvirzītie argumenti faktiski ir vērsti uz [..] [apstrīdētā] lēmuma daļu, kura attiecas uz argumentu "C4", kas izvirzīts pirmās prasītājas pieprasījumā veikt iekšēju pārskatīšanu attiecībā uz papildu imunoloģisko seku novērtējuma neesamību.

280 Tā kā pirmās prasītājas izvirzītie argumenti attiecas uz Komisijas atbildi uz argumentiem par papildu imunoloģisko seku novērtējuma neesamību, nevis [tās atbildi uz argumentiem] par papildu pētījumiem saistībā ar alergenitāti, trešā pamata trešā daļa ir jānoraida kā nepamatota, jo pirmā prasītāja nav sniegusi nevienu pierādījumu, kas liecinātu par acīmredzamu kļūdu attiecīgajā Komisijas argumentācijā."

53 Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Vispārējā tiesa nav pietiekami pamatojusi šos pārsūdzētā sprieduma punktus un, noraidot argumentus kā nepamatotus tāpēc, ka pieprasījumā veikt pārskatīšanu un prasības pieteikumā pirmajā instancē tie bija atšķirīgi izklāstīti vai numurēti, katrā ziņā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

54 Runājot par apgalvoto nepietiekamo pamatojumu, ir jānorāda, ka, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas nekādi nav raksturojušas skaidrības trūkumu, kas esot piemitis pamatojumam, to ceturtais pakārtoti izvirzītais iebildums šajā ziņā ir nepieņemams.

55 Runājot par apgalvoto kļūdu tiesību piemērošanā, kas tiek pārmesta Vispārējai tiesai, ir jāuzsver, ka šis iebildums izriet no kļūdainas pārsūdzētā sprieduma interpretācijas. Proti, tā 278.–280. punktā Vispārējā tiesa nav noraidījusi argumentus tādēļ, ka pieprasījumā veikt pārskatīšanu un prasības pieteikumā pirmajā instancē tie bija numurēti vai sagrupēti atšķirīgi. Drīzāk trešā pamata trešo daļu tā noraidīja kā nepamatotu tāpēc, ka pirmā prasītāja nebija iesniegusi nevienu pierādījumu par to, ka Komisija būtu pieļāvusi acīmredzamu kļūdu attiecīgajā argumentācijā. Tādējādi šajā ziņā ceturtais pakārtoti izvirzītais iebildums ir nepamatots.

56 Līdz ar to ceturtais pakārtoti izvirzītais iebildums ir daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

57 Piektais pakārtoti izvirzītais iebildums attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 292. un 293. punktu, kuri ir izteikti šādi:

> "292 Šajā ziņā pirmā prasītāja nepaskaidro, kādas ir "statistiski nozīmīgas atšķirības, kas identificētas starp modificētās sojas pupām un tradicionālo aizstājēju", saistībā ar kurām bija jāizstrādā minētās sojas patēriņa, ko veic cilvēki un dzīvnieki, uzraudzības plāns, kādi ir argumenti, kas izvirzīti šīs prasības pirmo trīs pamatu ietvaros, kuru rezultātā, pēc tās domām, atļaujas ir atstātas spēkā un "nav veikts nekāds piemērots novērtējums par nepieciešamību pēc laišanas tirgū uzraudzīt patēriņu, ko veic cilvēki", vai kādi ir nosacījumi, balstoties uz kuriem tā uzskatītu, ka uzraudzības plāns būtu bijis "atbilstošs". Jānorāda, ka, ņemot vērā attiecīgās jomas sarežģītības pakāpi, tik neprecīza prasība neatbilst nosacījumiem, kas ir paredzēti 1991. gada 2. maija Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktā, kurā ir prasīts, lai būtiskie faktiskie un tiesiskie apstākļi, ar ko prasība ir pamatota, loģiski un saprotami izrietētu no paša prasības pieteikuma teksta.
>
> 293 Tātad ceturtais pamats, ciktāl tas attiecas uz [..] [apstrīdēto] lēmumu, ir jānoraida kopumā."

58 Apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas vērtējumu, izvirzot argumentāciju, ko tās ir izklāstījušas prasības pieteikuma pirmajā instancē 227.–230. punktā, kuros esot ietvertas atsauces uz šī prasības pieteikuma 80. un 97.–119. punktā jau izklāstītajiem argumentiem, no kuriem izrietot, ka, ņemot vērā statistiski nozīmīgās atšķirības starp modificētām sojas pupām un tradicionālo aizstājēju, esot bijis jāievieš minētās sojas patēriņa, ko veic cilvēki un dzīvnieki, uzraudzības plāns.

59 Ir jākonstatē, ka prasības pieteikuma pirmajā instancē 227.–230. punktā nav atsauces uz šī prasības pieteikuma 80. un 97.–119. punktu. Līdz ar to nešķiet, ka Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi faktus, nedz arī ka tā būtu pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kvalificējot prasības pieteikumu pirmajā instancē par šajā aspektā neprecīzu un šajā ziņā uzskatot, ka tas ir nepieņemams.

60 Līdz ar to piektais pakārtoti izvirzītais iebildums ir nepamatots.

61 No visa iepriekš minētā izriet, ka, tā kā pirmais pamats ir daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots, tas ir jānoraida.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

62 Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, pirmkārt, ka tā, uzliekot NVO, kas ceļ prasību saskaņā ar Regulas Nr. 1367/2006 10. un 12. pantu, neizpildāmu pienākumu iesniegt pierādījumus, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Tādējādi pārsūdzētā sprieduma 67., 83. un 88. punktā Vispārējā tiesa esot prasījusi pieprasījuma veikt administratīvā akta iekšēju pārskatīšanu iesniedzējam iesniegt būtiskus pierādījumus, kas varētu pamatot būtiskas šaubas par attiecīgā akta tiesiskumu, un tādējādi šajā jomā esot piemērojusi tādu noteikumu par pierādīšanas pienākuma sadali, kāds tiekot izmantots atšķirīgā tiesiskajā kontekstā. Proti, lai gan izskatāmajā lietā runa esot par prasību atbilstoši Regulas Nr. 1367/2006 12. pantam attiecībā uz lēmumiem, kas pieņemti pēc pieprasījumiem veikt pārskatīšanu, noteikums par pierādīšanas pienākuma sadali, ko Vispārējā tiesa esot piemērojusi pārsūdzētajā spriedumā, esot noteikums, kuru Tiesa izmantojusi tādos strīdos, kad trešās personas apstrīd atļaujas laist tirgū, un saskaņā ar kuru tām būtu jāiesniedz būtiski pierādījumi, kas varētu pamatot būtiskas šaubas par minētās atļaujas piešķiršanas tiesiskumu. Galu galā pieprasījumi veikt pārskatīšanu esot vērsti uz to, lai pieprasījumu iesniedzēju paustās bažas tiktu atzītas par pamatotām.

63 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā šo noteikumu par pierādīšanas pienākuma sadali ir piemērojusi tādā veidā, kas neatbilst tās izteiktajam vērtējumam, saskaņā ar kuru NVO nav jāpierāda, ka ĢMO nav drošs. Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 134., 135., 148.–150., 157., 163.–168., 170., 205.–209., 217.–224., 230., 231., 238.–243., 246., 247., 256., 282., 287. un 289. punktā esot kļūdaini uzskatījusi, ka no apelācijas sūdzību iesniedzējām iesniegtajiem pierādījumiem neizriet, ka modificētās sojas pupas nebūtu drošas.

64 Komisija un *Monsanto* uzskata, ka otrais pamats ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

65 Otrā pamata pirmā daļa attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 67., 83. un 88. punktu, kuri ir formulēti šādi:

> “67 Lai pārskatīšanas iemesli būtu pietiekami precīzi, vides tiesību jomā pieņemta administratīva akta iekšējas pārskatīšanas pieprasījuma iesniedzējam ir pienākums minēt visus faktus vai visus juridiskos argumentus, kuri var būt pamats ticamām šaubām par Savienības iestādes vai struktūras attiecīgajā aktā veikto novērtējumu. Proti, kā Komisija ir atzinusi atbildes rakstā uz repliku un tiesas sēdē, trešajai personai, kura apstrīd tirdzniecības atļauju, ir jāiesniedz būtiski pierādījumi, kuri būtu pamats nopietnām šaubām par minētās atļaujas piešķiršanas tiesiskumu (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 21. maijs, *Schräder/OCVV*, C-546/12 P, EU:C:2015:332, 57. punkts).
>
> [..]
>
> 83 Kā tika konstatēts iepriekš 67. punktā, lai pārskatīšanas iemesli būtu pietiekami precīzi, vides tiesību jomā pieņemta administratīva akta iekšējas pārskatīšanas pieprasījuma iesniedzējam ir pienākums minēt visus faktus vai visus juridiskos argumentus, kuri var būt pamats ticamām šaubām par Savienības iestādes vai struktūras attiecīgajā aktā veikto novērtējumu. Proti, trešajai personai, kura apstrīd atļauju laist preces tirgū, ir jāiesniedz būtiski pierādījumi un fakti, kuri būtu pamats nopietnām šaubām par minētās atļaujas piešķiršanas tiesiskumu.
>
> [..]

88 Līdz ar to pirmajai prasītājai, atšķirībā no tā, ko Komisija apgalvo [..] [apstrīdētajā] lēmumā, nevar būt pienākuma "pierādīt, ka [atļaujas] lēmumā ir pārkāpta Regula (EK) Nr. 1829/2003", bet tai ir jāsniedz virkne elementu, kas rada būtiskas šaubas par attiecīgā akta tiesiskumu."

66 Šajā ziņā ir jānorāda, ka ikviena NVO, kas atbilst šīs pašas regulas 11. pantā paredzētajiem kritērijiem, kā izriet no Regulas Nr. 1367/2006 11. apsvēruma, 2. panta 1. punkta g) apakšpunkta un 10. panta 1. punkta, ir pilnvarota iesniegt pieprasījumu veikt individuālu administratīvu aktu ar juridiski saistošu un ārēju iedarbību iekšēju pārskatīšanu un šajā pieprasījumā ir jāprecizē pārskatīšanas iemesli.

67 Tādējādi pieprasījuma veikt pārskatīšanu iesniedzēja izteiktās bažas par lēmuma piešķirt atļauju tiesiskumu, kuras nav pamatotas ar faktiskiem vai tiesiskiem apstākļiem, neatbilst šī sprieduma iepriekšējā punktā atgādinātajai prasībai, saskaņā ar kuru pieprasījumā ir jāprecizē pārskatīšanas iemesli.

68 Kā savu secinājumu 68. punktā būtībā norādījis ģenerāladvokāts, pārskatīšanas sistēmai ir raksturīgi, ka pieprasījuma veikt pārskatīšanu iesniedzējam ir jāiesniedz konkrēti un precīzi iemesli, lai apšaubītu vērtējumus, uz kuriem ir balstīts lēmums piešķirt atļauju.

69 Līdz ar to Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 67., 83. un 88. punktā pamatoti ir konstatējusi, ka, lai precizētu pārskatīšanas iemeslus prasītā veidā, pieprasījuma veikt administratīvā akta iekšēju pārskatīšanu saskaņā ar vides tiesībām iesniedzējam ir jānorāda būtiski faktiskie apstākļi vai juridiskie argumenti, kas var pamatot ticamas šaubas, proti, būtiskas šaubas attiecībā uz Savienības iestādes vai struktūras attiecīgajā tiesību aktā veikto vērtējumu.

70 Līdz ar to šī pamata pirmā daļa ir nepamatota.

71 Attiecībā uz iebildumiem par pārsūdzētā sprieduma 134., 135., 148.–150., 157., 163.–168., 170., 205.–209., 217.–224., 230., 231., 238.–243., 246., 247., 256., 282., 287. un 289. punktu ir jākonstatē, ka katrā ziņā nešķiet, ka minētajos punktos Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka no apelācijas sūdzību iesniedzēju iesniegtajiem pierādījumiem neizriet, ka modificētās sojas pupas nebūtu drošas.

72 No tā izriet, ka, tā kā minētie iebildumi nav pamatoti, šī pamata otrā daļa ir jānoraida.

73 No visa iepriekš minētā izriet, ka otrais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

74 Ar trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 116.–118., 268.–270. un 281. punktā esot kļūdaini uzskatījusi, ka *EFSA* publicētās pamatnostādnes nav radījušas leģitīmas cerības, ka tās tiks ievērotas, jo tās nav saistošas Komisijai, ka tajās nav ietverts nekāds precīzs, beznosacījumu un saskanīgs solījums un ka tās nav pieņēmusi Komisija, kurai bija jāpieņem galīgais lēmums, īstenojot savu rīcības brīvību.

75 Komisija bez pietiekama iemesla nevarot vienkārši nepiemērot *EFSA* publicētās pamatnostādnes, kuru mērķis ir tieši nodrošināt, lai juridiskās saistības, kas noteiktas tostarp Regulā Nr. 1829/2003, tiktu ievērotas. Taču Vispārējā tiesa esot ļāvusi Komisijai pamatoties uz šīm pamatnostādnēm, izmantojot tās kā "aizsargu pret apstrīdēšanu", tomēr tā esot uzskatījusi, ka Komisijai nebija jāpamato, ka tā nepilda minētās pamatnostādnes.

76 Komisija un *Monsanto* uzskata, ka trešais pamats ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

77 Apelācijas sūdzības iesniedzēju kritizētie pārsūdzētā sprieduma punkti ir formulēti šādi:

"116 Jānorāda, ka attiecīgās pamatnostādnes neietver nekādu precīzu, beznosacījumu un saskaņotu solījumu attiecībā uz pirmo prasītāju, kuru šī pēdējā minētā varētu izvirzīt, saskaņā ar Regulas Nr. 1367/2006 10. pantu iesniedzot pieprasījumu veikt iekšēju administratīva akta pārskatīšanu.

117 Treškārt, pirmā prasītāja atsaucas uz judikatūru, saskaņā ar kuru iestāžu izdotie pamatnostādņu dokumenti var atbilst šim kritērijam un tādējādi radīt tiesisko paļāvību (spriedums, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 209.–211. punkts). Šajā ziņā ir jānorāda, ka Komisija, kurai ir jāpieņem lēmums piešķirt atļauju, kā arī lēmums par saskaņā ar Regulas Nr. 1367/2006 10. pantu iesniegtu pieprasījumu veikt administratīva akta iekšēju pārskatīšanu, nav pieņēmusi attiecīgās pamatnostādnes. Turklāt ir jānorāda, ka šī judikatūra attiecas uz gadījumiem, kad iestāde, pieņemot šādas pamatnostādnes, pati ierobežo savas rīcības brīvības izmantošanas iespējas un nevar atkāpties no šīm tiesību normām, ja vien tā nevēlas attiecīgā gadījumā tikt sodīta. Tomēr attiecīgās pamatnostādnes nekādi neierobežo Komisijas rīcības brīvību, bet gan attiecas uz atļaujas pieprasītājiem, kuriem tajās nevar tikt uzticēts jebkāds pienākums.

118 Šo iemeslu dēļ ir jākonstatē, ka *EFSA* pamatnostādņu dokumenti nevar būt Komisijai saistoši, tai veicot pārbaudi vai pārskatīšanu, lai gan noteikti ir iespējams, ka tā izvēlēsies šīs pamatnostādnes piemērot kā tajā iesniegto lietu novērtējuma sistēmu.

[..]

268 Otrkārt, runājot par zinātniskā atzinuma par alergenitāti nozīmīgumu šajā lietā, ir jānorāda, ka tā preambulā ir paredzēts, ka tas attiecas uz dažiem pārtikas produktu alerģiju un alergēnu aspektiem un ka tajā tiek pārbaudītas metodes, lai novērtētu olbaltumvielas to jaunā izpausmē, kā arī ģenētiski modificētus pārtikas produktus un dzīvnieku barību to kopumā.

269 Zinātniskajā atzinumā par alergenitāti ir atzīts, ka ir jāņem vērā īpaši riski attiecībā uz ģenētiski modificētu pārtikas produktu maziem bērniem alergenitāti un tātad ir jāņem vērā atšķirības šo iedzīvotāju apakšgrupu gremošanas fizioloģijā. Proti, pirmo jutīgumu mazu bērnu zarnu traktā atbilstoši atzinumā paustajam ieskatam varētu veicināt vietējās imūnsistēmas brieduma trūkums, kā arī nepilnīgas zarnu gļotādas aizsargfunkcija un, ņemot vērā kuņģa ph līmeni, kurš ir augstāks nekā pieaugušam cilvēkam novērotais ph līmenis, nepabeigtā olbaltumvielu sadalīšanās ar pepsīna palīdzību kuņģī.

270 Protams, jau atbilstoši tā formulējumam zinātniskajā atzinumā par alergenitāti netiek apgalvots, ka tajā būtu ietvertas pamatnostādnes, kuras *EFSA* piemērotu, izskatot katru lietu. Turklāt, kā paskaidrots iepriekš 110.–118. punktā, *EFSA* zinātniskais atzinums nevar būt saistošs Komisijai, pārbaudot atļaujas pieteikumu vai pieprasījumu veikt iekšēju pārskatīšanu. Līdz ar to tiktāl, ciktāl pirmā prasītāja norāda, ka Komisijai, izskatot pieprasījumus veikt iekšēju pārskatīšanu, esot saistošs zinātniskais atzinums par alergenitāti, šis arguments ir jānoraida kā nepamatots.

[..]

281 Katrā ziņā un jebkurā gadījumā pirmās prasītājas arguments, saskaņā ar kuru tai bija radusies tiesiskā paļāvība, ka *EFSA* ievēros pati savas pamatnostādnes iepriekš 110.–118. punktā minēto iemeslu dēļ, arī būtu jānoraida."

78 Šajā ziņā ir jāuzsver, ka pārsūdzētā sprieduma 113. punktā Vispārējā tiesa, pirmkārt, ir nospriedusi, ka, no vienas puses, Regulas Nr. 1829/2003 5. panta 8. punktā un 17. pantā ir noteikts, ka *EFSA* publicē detalizētas pamatnostādnes, lai palīdzētu pieteikuma iesniedzējam sagatavot un iesniegt pieteikumu atļaujas saņemšanai, un ka, no otras puses, *EFSA* pamatnostādņu mērķis tātad ir strukturēt informāciju, kas vajadzīga atļaujas pieprasītājam, iesniedzot viņa pieteikumu, un to mērķis nav piešķirt tādām trešām personām kā *TestBioTech* tiesības uz to, ka tiek iesniegti šajā ziņā noteikti dokumenti. Pārsūdzētā sprieduma 115. punktā, otrkārt, ir norādīts, ka saskaņā ar judikatūru tiesiskās paļāvības aizsardzības princips attiecas uz katru privātpersonu, kas ir situācijā, no kuras izriet, ka Savienības administrācija, sniedzot precīzus, beznosacījumu un saskaņotus solījumus no pilnvarotiem un uzticamiem avotiem, ir radījusi pamatotas cerības.

79 Apelācijas sūdzības iesniedzējas nav apstrīdējušas pārsūdzētā sprieduma 113. un 115. punktu.

80 Taču Vispārējā tiesa, šī sprieduma 116. punktā norādot, ka attiecīgās pamatnostādnes neietver nekādu precīzu, beznosacījumu un saskaņotu apliecinājumu attiecībā uz pirmo prasītāju, kuru pēdējā minētā varētu izvirzīt, saskaņā ar Regulas Nr. 1367/2006 10. pantu iesniedzot pieprasījumu veikt iekšēju administratīva akta pārskatīšanu, ir tikai izdarījusi secinājumus no neapstrīdētajiem konstatējumiem minētā sprieduma 113. un 115. punktā.

81 Šādos apstākļos pārsūdzētā sprieduma 116. punktā nevar tikt konstatēta nekāda kļūda tiesību piemērošanā.

82 Tā kā no minētā 116. punkta izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nevar atsaukties uz *EFSA* pamatnostādnēm, saskaņā ar Regulas Nr. 1367/2006 10. pantu iesniedzot pieprasījumu veikt iekšēju administratīva akta pārskatīšanu, iebildumi par apgalvotajām kļūdām tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi pārsūdzētā sprieduma 117. un 118. punktā, uzskatīdama, ka Komisija nav pieņēmusi šīs pamatnostādnes un tai tās nav saistošas, ir neefektīvi.

83 No tā izriet, ka trešais pamats, ciktāl tas attiecas uz kļūdām tiesību piemērošanā, kas skar pārsūdzētā sprieduma 116.–118. punktu, daļēji ir nepamatots un daļēji neefektīvs.

84 Tā kā nav izvirzīts neviens patstāvīgs iebildums pret pārsūdzētā sprieduma 268.–270. un 281. punktu, kuros ir atsauce uz minētā sprieduma 110.–118. punktu, trešais pamats šajā ziņā ir jānoraida.

85 No iepriekš minētā izriet, ka trešais pamats ir jānoraida kopumā.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

86 Ar ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 176.–192., 213., 214., 216., 217., 222.–224., 229.–231. un 271.–277. punktā nospriežot, ka Komisijai nebija pienākuma ievērot Regulā Nr. 1829/2003 un *EFSA* publicētajās pamatnostādnēs prasīto divu posmu drošuma novērtējumu un ka pirmais posms, proti, salīdzinājums starp ģenētiski modificētu kultūru un kultūrām, ar kurām iespējams veikt salīdzinājumu, pats par sevi varēja būt pietiekams, lai izpildītu šajā regulā noteiktos pienākumus, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

87 Apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Komisija Vispārējā tiesā esot apgalvojusi, ka, ņemot vērā secinājumus par būtisko līdzvērtīgumu starp strīdīgo soju un novērtējumu, kas veikts attiecībā uz mātesaugu un tēvaugu, papildu pētījumi neesot bijuši nepieciešami. Vispārējā tiesa šo argumentu esot apmierinājusi pārsūdzētā sprieduma 176.–192. punktā, nospriežot, ka šajās pamatnostādnēs nav prasīts, lai tiktu veikts ietekmes uz ĢMO toksiskumu, alergenitāti un pārveidošanas ietekmes uz ĢMO

novērtējums, ja nav informācijas, kas pierādītu mijiedarbību starp [transformācijas] gadījumiem. Vispārējā tiesa esot apstiprinājusi, ka minētajās pamatnostādnēs esot paredzēta pieeja katrā atsevišķā gadījumā, saskaņā ar kuru ierobežots toksiskuma novērtējums principā nav ticis izslēgts.

88 Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka šāds pamatojums ir kļūdains un pretrunā Regulā Nr. 1829/2003 noteiktajiem pienākumiem. Pirmkārt, neesot minēts Regulas Nr. 1829/2003 6. apsvērums, saskaņā ar kuru, kaut gan līdzvērtīgums būtībā ir pamats ģenētiski modificētas pārtikas drošības novērtēšanas procedūrai, pats par sevi tas nav drošības novērtējums. Vispārējā tiesa neesot izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ tās vērtējums ir saderīgs ar šo apsvērumu un tās skaidru norādi, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 1829/2003 mērķis esot paredzēt padziļinātu katra ĢMO drošuma novērtējumu, kas ir plašāks par būtiskā līdzvērtīguma novērtēšanu. Otrkārt, no *EFSA* publicētajām pamatnostādnēm skaidri izrietot, ka tiek prasīta katra ĢMO drošuma novērtēšana, pat ja tā ir ierobežota. Treškārt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 191. punktā būtībā esot apmierinājusi argumentu, saskaņā ar kuru esot bijusi prasīta tikai salīdzinošā analīze. Tā esot uzskatījusi, ka datu, kas attiecas uz salīdzinošo analīzi, novērtējuma veikšana atbrīvo no pienākuma veikt drošuma novērtējumu otrā posma ietvaros. Vispārējās tiesas pieļautā kļūda šajā ziņā caurvijoties arī pārsūdzētā sprieduma 213., 214., 216., 217., 222.–224., 230. un 231. punktā ietvertajam pamatojumam, saskaņā ar kuru salīdzinošie izmēģinājumi, kuriem *EFSA* ir piekritusi, esot uzskatāmi par pārbaudi, lai novērtētu drošumu otrā posma ietvaros, un šī sprieduma 271.–275. un 277. punktā ietvertajam pamatojumam saistībā ar nepietiekamu novērtējumu alergenitātes jomā.

89 Komisija un *Monsanto* uzskata, ka ceturtais pamats ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

90 Ir svarīgi norādīt, ka pārsūdzētā sprieduma 176.–185. punktam būtībā ir aprakstošs raksturs un ka ar ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas nenorāda nevienu kļūdu tiesību piemērošanā, kas būtu pieļauta šajos punktos. Minētā sprieduma 186. un 187. punktā Vispārējā tiesa konstatē, ka pretēji *TestBioTech* apgalvojumiem, apstrīdētais lēmums ir pietiekami pamatots no LESD 296. panta otrās daļas viedokļa, kā tas ir interpretēts pastāvīgajā judikatūrā. Taču apelācijas sūdzības iesniedzējas šajā ziņā nav atsaukušās uz kļūdu tiesību piemērošanā.

91 Tāpat, ņemot vērā iebildumus, ko prasītājas izvirza ceturtā pamata ietvaros, vienīgi minētā sprieduma 188.–192. punkts ir jāuzskata par tādiem, kas ir šī pamata priekšmets.

92 To redakcija ir šāda:

> “188 Tiktāl, ciktāl pirmā prasītāja uzskata, ka principā Komisija, lai neveiktu “pienācīgu toksikoloģisko novērtējumu”, nevar atsaukties uz sastāva būtiska līdzvērtīguma konstatēšanu, vispirms ir jānorāda, ka katrā no iepriekš 177.–179. punktā minētajiem pamatnostādņu dokumentiem ir paredzēts, ka toksiskuma novērtējuma apjoms ir jānosaka katrā atsevišķā gadījumā un ka ir iespējams veikt ierobežotu toksiskuma novērtējumu, un tādējādi tas nav principā izslēgts.
>
> 189 Turklāt pirmā prasītāja nav norādījusi nevienu šī sprieduma 177.–179. punktā minēto pamatnostādņu dokumentu fragmentu, kurā, pēc tās domām, tiktu pārkāpta kāda Regulas Nr. 1829/2003 tiesību norma.
>
> 190 Turpinājumā ir jānorāda, ka pirmā prasītāja savos procesuālajos rakstos nepaskaidro, kāds, pēc tās domām, šajā gadījumā būtu bijis “pienācīgs” toksikoloģiskais novērtējums.
>
> 191 Visbeidzot, kā Komisija ir norādījusi iebildumu rakstā un kā izriet no 2012. gada 25. janvāra zinātniskā atzinuma, kas izklāstīts iepriekš šī sprieduma 180.–183. punktā, teksta, šajā lietā pirms [transformācijas] gadījuma novērtējuma tika veikts modificēto sojas pupu ģenētiski modificēto

mātesauga un tēvauga novērtējums, kurā tika izmantota salīdzinošā pieeja, kas tika papildināta ar molekulāro raksturojumu un toksikoloģijas, uzturvērtību un alergēnā potenciāla analīzi. Šis ar mātesauga un tēvauga saistīto risku novērtējums tika papildināts ar [transformācijas] gadījuma salīdzinošo analīzi un molekulāro raksturojumu, lai novērtētu iespējamo ģenētiski modificēto mātesauga un tēvauga sinerģisko vai kaitīgo iedarbību. Komisija uzskata, ka *EFSA* ir novērtējusi nepieciešamību veikt papildu [transformācijas] gadījuma toksikoloģisko analīzi, pamatojoties uz visu informāciju, kas iegūta no ģenētiski modificētiem mātesauga un tēvauga, kā arī uz [transformācijas] gadījumu. Komisija tātad arī pamatoti uzskata, ka *EFSA* nav ierobežojusi savu novērtējumu ar risku, kas saistīti ar [transformācijas] gadījumu, salīdzinošo analīzi, bet ka tā potenciālo toksiskuma pieaugumu ir novērtējusi, ņemot vērā vairākus transformācijas gadījumus.

192 No tā izriet, ka arguments, saskaņā ar kuru principā Komisija nevar atsaukties uz sastāva būtiska līdzvērtīguma konstatēšanu, lai neveiktu "pienācīgu toksikoloģisko novērtējumu", neļauj pierādīt acīmredzamu Komisijas pieļautu kļūdu vērtējumā [..] [apstrīdētajā] lēmumā. Tātad otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota."

93 No pārsūdzētā sprieduma 191. punkta izriet, ka – pretēji tam, ko apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējas, – Vispārējā tiesa nav uzskatījusi, ka vienīgi ar modificēto sojas pupu un tradicionālā aizstājēja salīdzinošo analīzi pietiek, lai neveiktu toksikoloģisko novērtējumu un lai konstatētu ĢMO drošumu. Proti, tā ir ņēmusi vērā, pirmkārt, ka šāda salīdzinošā analīze tostarp tika papildināta ar toksikoloģisku analīzi, izvērtējot iespējamo sinerģisko vai kaitīgo iedarbību starp modificētu sojas pupu ģenētiski modificēto mātesaugu un tēvaugu, un, otrkārt, ka risku, kas saistīti ar [transformācijas] gadījumu, novērtējums nebija ierobežots ar salīdzinošo analīzi, bet attiecās arī uz potenciālo toksiskuma pieaugumu.

94 Turklāt Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 188. punktā ir norādījusi, ka visos tā paša sprieduma 177.–179. punktā minētajos pamatnostādņu dokumentos ir paredzēts, ka toksiskuma novērtējuma apjoms ir jānosaka katrā atsevišķā gadījumā un ka ir iespējams veikt ierobežotu toksiskuma novērtējumu, un tādējādi tas principā nav izslēgts.

95 It īpaši pārsūdzētā sprieduma 177. punktā ir uzsvērts, ka pamatnostādņu dokumentā par ģenētiski modificētu augu un atvasinātās pārtikas un barības risku novērtējumu [*Question Number* EFSA-Q-2003–005, *The EFSA Journal* (2006) 99, 1-100] attiecībā uz toksiskuma novērtējumu ir paredzēts, ka toksikoloģisko pārbaužu nepieciešamība, novērtējot drošumu, ir jāvērtē katrā gadījumā atsevišķi, un to nosaka, ņemot vērā to atšķirību novērtējuma rezultātu, kas identificētas starp ģenētiski modificēto produktu un tā tradicionālo aizstājēju.

96 Tomēr šī pieeja katrā ziņā nav nesaderīga ar Regulas Nr. 1829/2003 6. apsvērumu, saskaņā ar kuru, kaut gan līdzvērtīgums būtībā ir pamats ģenētiski modificētas pārtikas drošības novērtēšanas procedūrai, pats par sevi tas nav drošības novērtējums tiktāl, ciktāl šis apsvērums neizslēdz iespēju katrā atsevišķā gadījumā noteikt toksiskuma novērtējuma apjomu.

97 Turklāt šāda pieeja nav pretrunā Regulas Nr. 1829/2003 5. panta 3. punkta f) apakšpunktam, uz kuru atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzējas viņu pamata pamatojumam un kurā ir paredzēts, ka ikvienam atļaujas laist tirgū pieteikumam, kurš attiecas uz ĢMO, ir jāietver "vai nu analīz[e], kas ietver atbilstošu informāciju un datus, kas pierāda, ka attiecīgās pārtikas īpašības neatšķiras no tās tradicionālā aizstājēja īpašībām, ievērojot šādu īpašību dabisko variāciju pieņemtos limitus un 13. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktos kritērijus, vai priekšlikum[s] pārtikas marķējumam saskaņā ar 13. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 3. punktu".

98 No iepriekš minētā izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nav pierādījušas, ka pārsūdzētā sprieduma 188.–192. punktā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.

99 Tā kā nav izvirzīts neviens patstāvīgs iebildums par pārsūdzētā sprieduma 213., 214., 216., 217., 222.–224., 229.–231. un 271.–277. punktu, ņemot vērā šī sprieduma iepriekšējā punktā ietverto konstatējumu, ir jāuzskata, ka ceturtais pamats šajā ziņā ir nepamatots.

100 No iepriekš minētā izriet, ka ceturtais pamats ir jānoraida kopumā.

Par piekto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

101 Ar savu piekto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 233. un 289. punktā pamatojoties uz Regulu Nr. 396/2005, lai noraidītu atsevišķus to iebilduma elementus, kas attiecas uz to, ka Komisija kļūdaini neesot prasījusi pietiekami pilnīgu pārbaudi par strīdīgo sojas iespējamo toksiskumu, kā arī pārbaudīt pēdējās minētās ietekmi pēc tirdzniecības atļaujas piešķiršanas, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

102 Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Regulā Nr. 396/2005 nav samazināti nedz pienākumi, kas noteikti tostarp Regulas Nr. 1829/2003 14. un 16. pantā, nedz pienākumi pārbaudes jomā pēc tirdzniecības atļaujas piešķiršanas. Ja konkrēta ĢMO izsmidzināšanai ir negatīva ietekme uz vidi, cilvēku veselību vai dzīvnieku veselību [transformācijas] gadījuma vai ģenētiskās modifikācijas dēļ, šīs sekas, piemērojot Regulu Nr. 1829/2003, būtu jāizvērtē un jāpierāda.

103 Komisija un *Monsanto* uzskata, ka piektais pamats ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

104 Pārsūdzētā sprieduma 233. un 289. punkts ir formulēti šādi:

> "233 Turpinājumā, runājot par argumentu par Regulas Nr. 396/2005 piemērošanu šajā lietā, ir jākonstatē, kā to pamatoti norāda Komisija, ka izmēģinājumi un pielāgojumi maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu modificētajās sojas pupās noteikšanai saskaņā ar Regulas Nr. 396/2005 noteikumiem, lai ņemtu vērā pret glifosātu vai herbicīdu noturīgas sojas pupas, būtu jāveic novērtējuma ietvaros atbilstoši minētajai regulai, nevis Regulas Nr. 1829/2003 ietvaros.
>
> [..]
>
> 289 Katrā ziņā, ciktāl pirmās prasītājas argumenta mērķis ir apstrīdēt Komisijas apsvērumu pamatotību, ir jākonstatē, ka, ņemot vērā šī sprieduma 287. punktā izklāstītos apsvērumus, pirmā prasītāja nepierāda acīmredzamu kļūdu vērtējumā [..] [apstrīdētajā] lēmumā. Turklāt, kā tas ir izskaidrots iepriekš 233. punktā, izmēģinājumi un pielāgojumi maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu modificētajās sojas pupās noteikšanai saskaņā ar Regulas Nr. 396/2005 noteikumiem, lai ņemtu vērā pret glifosātu vai herbicīdu noturīgas sojas pupas, būtu jāveic novērtējuma ietvaros atbilstoši minētajai regulai, nevis Regulas Nr. 1829/2003 ietvaros."

105 Šajā ziņā ir jānorāda, kā to ir apgalvojusi Komisija, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nav sniegušas argumentus, kas varētu pierādīt pārsūdzētā sprieduma 233. un 289. punktā ietvertā konstatējuma kļūdaino raksturu.

106 Tādējādi, lai gan ir tiesa, ka apelācijas sūdzību iesniedzēju citētajā Regulas Nr. 1829/2003 16. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka ģenētiski modificēta dzīvnieku barība nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt cilvēku veselību, dzīvnieku veselību vai vidi, tomēr ne šajā noteikumā, ne arī kādā citā minētās regulas tiesību normā, pat grozītā, nav prasīts, lai ĢMO atļaujas izsniegšanas procedūrā tiktu pārbaudītas ar iespējamu pesticīdu izmantošanu saistītās sekas.

107 Turklāt var arī norādīt, ka Regulā Nr. 396/2005 nav atsauces ne uz Regulu Nr. 1829/2003, ne uz no šīs regulas izrietošo ĢMO atļaujas procedūru.

108 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka apelācijas sūdzību iesniedzēju norādītā kļūda tiesību piemērošanā nav pierādīta.

109 Līdz ar to piektais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

110 Tā kā neviens no apelācijas sūdzības pamatiem nav ticis apmierināts, tā ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

111 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kam spriedums ir labvēlīgs.

112 Saskaņā ar Reglamenta 184. panta 4. punktu Vispārējā tiesa var nolemt, ka persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

113 Tā kā visi apelācijas sūdzības iesniedzēju pamati ir noraidīti, tad atbilstoši Komisijas prasījumiem tām jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.

114 *Monsanto* – persona, kas bija iestājusies lietā pirmajā instancē, – sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) **Apelācijas sūdzību noraidīt.**

2) ***TestBioTech eV***, ***European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility eV*** **un** ***Sambucus eV*** **sedz savus, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus**.

3) ***Monsanto Europe*** **un** ***Monsanto Company*** **sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]